

V. - Manažment ochrany a využívania kultúrneho dedičstva

Predpisy a postupy pri obnove a údržbe kultúrnych pamiatok alebo objektov na pamiatkovo chránenom území:

Záväzné právne predpisy pre oblasť výstavby :

- Zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (Stavebný zákon) v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu (Pamiatkový zákon)
- Vyhláška MK SR č. 16/2003, ktorou sa vykonáva zákon o ochrane pamiatkového fondu

Národné kultúrne pamiatky (ďalej NKP) vyhlasuje Ministerstvo kultúry SR.

Národné kultúrne pamiatky sa zapisujú do Ústredného zoznamu pamiatkového fondu Slovenskej republiky, ktorý vedie Pamiatkový úrad Slovenskej republiky.

Zoznam je k dispozícii na KPÚ Banská Bystrica, tiež na pracovisku Kremnica, na Mestskom úrade v Kremnici a na Obecnom úrade na Kremnických Baniach.

Orgánom štátnej správy na ochranu pamiatkového fondu sú MK SR, Pamiatkový úrad SR a Krajské pamiatkové úrady. **Krajský pamiatkový úrad** (ďalej KPÚ) – ako prvostupňové orgány, vydáva povolenia a **rozhodnutia vlastníkovi stavby**, ktorý zamýšľa realizovať stavbu, jej zmenu, stavebné úpravy, údržbu na objekte, ktorý sa nachádza na chránenom území, alebo je vyhlásený za národnú kultúrnu pamiatku. V rozhodnutí sa orgán štátnej správy na ochranu pamiatkového fondu vyjadrí, či plánované práce sú z hľadiska záujmov pamiatkovej ochrany prípustné a stanoví podmienky, podľa ktorých je možné tieto práce realizovať. Toto rozhodnutie (stanovisko) slúži ako podklad pre vydanie stavebného povolenia, resp. k ohláseniu stavebných úprav Mestským úradom v Kremnici alebo Obecným úradom na Kremnických Baniach.

Práva a povinnosti vlastníka NKP, alebo objektu na chránenom území – obsiahnuté v pamiatkovom zákone, z ktorého vyberáme:

Vlastník NKP má právo:

- požiadať KPÚ o bezplatné poskytnutie odbornej a metodologickej pomoci vo veciach ochrany KP (§ 28 ods.1 písmeno a) pamiatkového zákona)
- požiadať obec a ministerstvo o finančný príspevok (§ 28 ods.1 písmeno b) pam. zákona)

Vlastník NKP je povinný:

- vykonávať základnú ochranu NKP (§ 28 ods.2 písmeno a) pam. zákona)
- užívať NKP v súlade s jej pamiatkovou hodnotou (§ 28 ods.2 písmeno b) pam. zákona)
- umožniť zamestnancom orgánu na ochranu pamiatkového fondu vstupovať do priestorov nehnuteľných NKP (§ 28 ods.2 písmeno d) pam. zákona)
- oznámiť KPÚ a obci ohrozenie, poškodenie, odcudzenie alebo zničenie NKP (§ 28 ods.3 písm. a) pam. zákona)
- oznámiť na KPÚ zmenu využitia NKP (§ 28 ods.3 písmeno b) pam. zákona)

Vlastník nehnuteľnosti, ktorá nie je NKP, ale **nachádza sa na chránenom území** alebo ochrannom pásme:

- má právo požiadať KPÚ o bezplatné poskytnutie odbornej a metodologickej pomoci (§ 28 ods.4 písm. a) pam. zákona)
- je povinný s nehnuteľnosťou nakladať a užívať ju tak, aby neohrozoval pamiatkové hodnoty KP, pamiatkového územia. (§ 28 ods.4 písmeno b) pam. zákona)

Ak zamýšľa vlastník, resp. užívateľ NKP alebo objektu na chránenom území vykonať **obnovu – súbor špeciálnych odborných činností, ktorými sa vykonáva údržba, konzervovanie, oprava, adaptácia a rekonštrukcia NKP** alebo jej časti, je povinný KPÚ predložiť žiadosť (a predpísané prílohy) o rozhodnutie o zámere obnovy. (§ 32 ods.2 a 3 pam. zákona)

Reštaurovanie je osobitný druh obnovy, jeho pripravovanie sa riadi samostatným rozhodnutím KPÚ. (§ 33 ods. 2 a 3 pamiatkového zákona)

V rozhodnutí KPÚ uvedie, či predpokladané práce sú z hľadiska záujmov chránených pamiatkovým zákonom prípustné, a **určí podmienky**, za ktorých možno tieto práce pripravovať a vykonávať tak, aby sa kultúrna pamiatka neohrozila, nepoškodila alebo nezničila, najmä či tieto práce možno pripravovať iba na základe výskumov a inej prípravnej dokumentácie. (§ 32 ods.4 a § 33 ods.4 pam. zákona)
Detto platí i o rozhodnutie o zámere **úprav nehnuteľnosti v pamiatkovom území alebo ochrannom pásme**. (§ 32 ods. 7 pam. zákona)

Projektovú dokumentáciu obnovy a projektovú dokumentáciu úprav môže spracovať len fyzická osoba oprávnená na projektovú činnosť, v priebehu spracovania je vlastník povinný prerokovať ju s KPÚ. (§ 32 ods.8, 9 pam. zákona)

KPÚ vydáva rozhodnutie ku každému stupňu prípravnej a projektovej dokumentácie. (§ 32 ods.10 pam. zákona)

Rozmanitosť a špecifickosť jednotlivých sídelných štruktúr, zapadajúcich do krajinného rámca okolitej prírody si vyžaduje, aby na jej revitalizácii **spolupracovali** odborné organizácie a úrady, odborníci (histórie, vedy, techniky, stavebníctva, architektúry, etnografie, prírody, geológie a mineralógie, spracovania rudy, mincovníctva), ale i občianske združenia a samotní občania.